

Örme Sepetçilik / SAPANCA

Yorgancılık / ADAPAZARI

Sakarya'da El Sanatları

Sakarya'da El Sanatları

Sakarya'nın genelinde olmakla beraber bilhassa Taraklı ilçesinde bazı geleneksel el sanatları halen yaşatılmaktadır. Taraklı'nın bazı köylerinde 200'e yakın usta tarafından kaşık, bazı ev ve mutfak araç gereçleri (çeyiz sandığı, sehpa, telefonluk, abajur, ekme sepeti, peçetelik vs.) ve baston yapımı halen sürdürülmektedir. Bastonculuk Taraklı'nın yanı sıra Akyazı ve Kayalar Memduhiye'de halen sürdürülmektedir. Diğer el sanatlarından çömlekçilik ve süpürgecilik (yaygın olarak merkez ilçede), sepetçilik ve hasırcılık (Sapanca'da ve Adapazarı-Abalı köyünde) kısmen yaşatılmaya çalışılmaktadır.

Fotoğraflar
Hüsnü Gürsel
Ali Aktaş
Fatih Gürsel
İhsan Korkut

Sakarya'da El Sanatları el emeği göz nuru

Kaşıkçılık

Evlıya Çelebinin "ormanlarının büyük kısmının şimşir ağaçlarıyla dolu" olduğunu söylediği Taraklı'da 1970'lerde halkın % 79'unun kaşıkçılıkla geçimini sağladığı, yapılan kaşıkların da uzun yıllar Arap ve doğu ülkelerine ihraç edildiği bilinmektedir. 468 farklı türden kaşık yapıldığını tespit edilen yörede, bugün için "kaşık evi" denen odalarda Alballar, Kemaller, Esenyurt ve Mahdumlar köylerinde az da olsa üretim devam etmektedir.

Ağaç İşleri / TARAKLI

Taraklı Bezi

Taraklı köylerinde yakın zamanlara kadar büyük oranda, günümüzdeyse kısmen devam eden, "Taraklı bezi" adı verilen çok farklı renk ve desende, 60-70 cm. genişliğinde pamuklu veya yünlü bezler üretilmektedir. "Örtü bezi" ve "bez don" adlarıyla iki ana türde dokunan Taraklı bezleri, renk ve kalınlıklarına göre "başörtüsü", "mıntan", "pantolon", "şalvar" veya "yatak çarşafı" olarak da kullanılmaktadır. "Taraklı bezi" üretimi, modern tekstil teknolojisine rağmen günümüzde ciddi miktarda üretime devam etmektedir.

Sıcak Demircilik / TARAKLI

Süpürgecilik / ADAPAZARI

İğne Oyası / AKYAZI

Dokumacılık / TARAKLI

Dokumacılık

Dokumacılık faaliyetlerini kumaş ve kilim olarak iki alanda incelemek gerekir. Yörede "düzen" adı verilen tezgâhlarda, keten/pamuk karışımı olarak yaygın olan kumaş dokumacılığı, Kaynarca ve Taraklı köylerinde azalarak da olsa sürdürülmektedir. Özellikle Kaynarca köylerinde; saf yün ve kök boyadan "nakışlı", "yenidünya", "sofralı", "yeşilli", "çubuklu", "parmaklı", "ağaçlı" adlarıyla 1980'lere kadar yoğun biçimde sürdürülen kilim dokumacılığı, günümüzde yok denecek kadar azalmış bulunmaktadır.

Dokuma Yağlık / KAYNARCA

Kaynarca Bezi

Kaynarca köylerinde 1990'lara kadar keten bitkisi ekilirdi. Bu bitkinin tohumundan "bezir yağı" çıkarılır ve kaşıkçılık ile boya sanayinde kullanılırdı. Keten, ıslama ve tokmaklama işlemlerinden sonra ince liflere ayrılmakta, ardından da çeşitli kalınlıkta iplere dönüştürülmektedir. O zamanlar tezgâhlarda kadınlar tarafından çeşitli yoğunlukta pamuk katılarak "dadı bezi", "şayak bezi", "mıntanlık", "içdonluk", "çarşafık" gibi türlerde üretilmekteydi. Halk arasında yöresel yakınlık nedeniyle "Kandıra bezi" de denilen Kaynarca bezlerinin üretimi günümüzde, modern tekstil üretiminin yaygınlaşmasıyla yok denecek kadar azalmış durumdadır.

Nihat Çakıner Bastonları
Kayalarmemduhiye ERENLER

Çorapçılık / KARASU